

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Лучка Арсен Юрійович, 1999 року народження, громадянин України, освіта вища: у 2021 році закінчив Західноукраїнський національний університет та отримав диплом магістра за спеціальністю «Право», виконав акредитовану освітньо-наукову програму 081 «Право».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 58.082.135 створена згідно наказу ректора Західноукраїнського національного університету № 413 від 17.06.2026 року на підставі рішення Вченої ради Західноукраїнського національного університету (протокол № 10 від 17.06.2026 року) у складі:

Голови	разової спеціалізованої вченої ради –	Тетяна ДРАКОХРУСТ, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії права та конституціоналізму Західноукраїнського національного університету.
Рецензентів –		Андрій КОЛЕСНИКОВ, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри теорії права та конституціоналізму Західноукраїнського національного університету; Назар ГДАНСЬКИЙ, доктор філософії з права (PhD), старший викладач кафедри кримінального права та процесу Західноукраїнського національного університету.
Офіційних опонентів –		Олександр МУЗИЧУК, доктор юридичних наук, професор, проректор Харківського національного університету внутрішніх справ; Владислав ТЕРЕМЕЦЬКИЙ, доктор юридичних наук, професор, завідувач сектору проблем реалізації господарського законодавства відділу проблем модернізації господарського права та законодавства Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Макутова Національної академії наук України».

на засіданні 08 серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 – Право Лучці Арсену Юрійовичу на підставі публічного захисту дисертації «Реформування Верховного Суду відповідно до європейських стандартів» за спеціальністю 081 – Право.

Дисертацію виконано в Західноукраїнському національному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль.

Науковий керівник Наталія ЧУДИК, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри теорії права та конституціоналізму Західноукраїнського національного університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертаційна робота є самостійно виконаним науковим дослідженням. Усі розробки та пропозиції, викладені в дисертації, зроблені автором особисто. З метою забезпечення достовірності та обґрунтованості одержаних результатів дисертаційної роботи було застосовано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. Дисертаційна робота виконана українською мовою.

Наукова новизна одержаних результатів. Суттєвими результатами дослідження, яким притаманні елементи наукової новизни, є такі сформульовані висновки та положення.

Уперше:

- запропоновано авторську чотириетапну науково обґрунтовану періодизацію становлення Верховного Суду як інституту судової влади (1917–1922; 1922–1991; 1991–2016; з 2016 р.);

- розроблено і обґрунтовано концепцію «системної реформи правосуддя», що включає три невід'ємні складові: нормативну, інституційну та культурну;

- сформульовано авторські пропозиції *de lege ferenda* щодо вдосконалення правового регулювання діяльності Верховного Суду, що охоплюють конституційний, законодавчий, інституційний і культурний рівні реформування.

Удосконалено:

- наукові погляди щодо визначення системи функцій Верховного Суду у забезпеченні верховенства права: правозахисної, системотвірної, контрольної та правоформуючої;

- класифікацію системних проблем законодавчого забезпечення реформування Верховного Суду (реактивне законотворення, нормативна нестабільність, розрив між нормою і практикою, євроінтеграційна детермінація, недостатній моніторинг ефективності);

- положення щодо механізмів участі міжнародних експертів у процедурах добору суддів Верховного Суду на підставі досвіду ВАКС і ГРМЕ.

Набули подальшого розвитку:

- положення щодо генезису Верховного Суду як інституту судової влади в Україні;

- наукові погляди щодо принципу «диференційованого запозичення» при адаптації зарубіжного досвіду реформування верховних судів;

- аргументи щодо необхідності системної кодифікації законодавства про судоустрій у єдиному Судовому кодексі України.

Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що висновки та теоретичні положення, що у ній сформульовані, можуть бути використані у науково-дослідній діяльності – для подальшого вивчення правових засад реформування судової влади; правотворчості – для вдосконалення законодавства про судоустрій, статус суддів та суддівське врядування; правозастосовній діяльності – для підвищення ефективності механізмів забезпечення незалежності та доброчесності суддів; навчальному процесі закладів вищої освіти – під час проведення занять з дисциплін «Судоустрій та статус суддів», «Конституційне право», «Міжнародне право прав людини».

Дисертаційне дослідження виконано на кафедрі теорії права та конституціоналізму Західноукраїнського національного університету відповідно до тем науково-дослідної роботи кафедри: «Архітекtonіка та дивергенція державно-правових інститутів в Україні та світі: історія та сучасність» (державний реєстраційний номер – 0118U003550), «Оновлення приватного права України в умовах євроінтеграційних процесів» (державний реєстраційний номер – 0122U000626).

Окремі положення дисертаційного дослідження використовувались у діяльності: навчальному процесі юридичного факультету Західноукраїнського національного університету під час викладання дисциплін «Правові інституції України» та «Конституційне право України» для здобувачів освіти ступеня бакалавра спеціальності 081 – Право (акт впровадження від 04 червня 2026 р. № 9128-28/1431); у правозастосовній практиці адвоката Ганущин Ольги Богданівни (акт впровадження); у науково-дослідній діяльності Науково-дослідного інституту публічного права під час реалізації теми «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації № 0115U005495) (довідка від 10 червня 2026 р. № 3/496).

Дисертація у частині структури, змісту, загального обсягу та кількості наукових публікацій, що висувається до здобувача ступеня доктора філософії, відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України та є результатом науково-дослідної роботи, що характеризується належним науково-методичним рівнем її виконання. Текст дисертаційної роботи пройшов перевірку на наявність текстових запозичень системою Unicheck. За результатами перевірки виявлено відсутність текстових запозичень без належного посилання на джерело; ознак академічного плагіату та інших порушень, що могли б поставити під сумнів самостійний характер виконаного дослідження та дотримання норм академічної доброчесності, не виявлено.

Кваліфікаційна робота написана діловою українською мовою, містить анотацію, вступ, три розділи (дев'ять підрозділів), висновки до кожного розділу, загальні висновки, список використаних джерел та додатки (додатки А, Б, В, Г). Повний обсяг дисертаційної роботи становить 230 сторінок, з яких основний текст – 193 сторінки. Список використаних джерел налічує 148 найменувань на 18 сторінках.

Здобувач має 10 наукових публікацій за темою дисертації, з яких 4 – наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дослідження (у наукових фахових виданнях України та зарубіжному науковому виданні), 6 – праці, які додатково засвідчують апробацію матеріалів дисертації.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дослідження:

- Лучка А. Ю. Незалежність судової влади як основоположний принцип правової держави: український контекст європейської інтеграції. Наукові записки. Серія: Право. 2025. Вип. 19. С. 295–299. DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2025-19-295-299>;

- Чудик Н. О., Лучка А. Ю. Критерії відбору суддів Верховного Суду: компаративний аналіз українського законодавства та практики держав-членів ЄС. Успіхи і досягнення у науці. 2025. № 10(20). С. 274–284. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-10\(20\)-274-284](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-10(20)-274-284);

- Лучка А. Ю. Роль Вищої ради правосуддя у реформуванні Верховного Суду: відповідність Венеційським стандартам. Актуальні питання у сучасній науці. 2026. № 4(46). С. 2113–2122. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-4\(46\)-2113-2122](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-4(46)-2113-2122);

- Лучка А. Ю. Стандарти Ради Європи у сфері правосуддя як орієнтир реформування Верховного Суду України. Наукові інновації та передові технології. 2026. № 4(56). С. 3298–3307. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-4\(56\)-3298-3307](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-4(56)-3298-3307).

Праці, які додатково засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

- Лучка А. Ю. Незалежність Верховного Суду як критерій відповідності Європейським стандартам: правові гарантії та механізми забезпечення. Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, ЗУНУ, 19–20 квітня 2024 р. С. 396–399;

- Лучка А. Ю. Добросовісність як кваліфікаційна вимога до суддів Верховного Суду: правові механізми перевірки та міжнародний досвід. Правова система України в умовах європейської інтеграції: погляд студентської молоді. Матеріали VII міжнар. наук. студ. конф., м. Тернопіль, ЗУНУ, 15 травня 2024 р. С. 252–254;

- Лучка А. Ю. Практика ЄСПЛ у справах проти України щодо незалежності судової влади: аналіз порушень та імплементація рішень. Людина, суспільство, держава: актуальні питання правового регулювання взаємодії. Київ, 2025. С. 106–108. DOI: 10.71404/PPSS.2025.3.31;

- Лучка А. Ю. Верховний Суд як гарант верховенства права: Європейські стандарти та українська практика. Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, ЗУНУ, 2–3 травня 2025 р. С. 317–321;

- Лучка А. Ю. Цифровізація судочинства у Верховному Суді як елемент євроінтеграційних реформ: правові виклики та перспективи. Пріоритети зміцнення безпеки держави та підвищення ефективності правоохоронної діяльності: національні та міжнародні контексти. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, ЗУНУ, 16 травня 2025 р. С. 133–136;

- Лучка А. Ю. Суддівська етика та конфлікт інтересів у Верховному Суді: правові механізми врегулювання в контексті реформи. Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, ЗУНУ, 24–25 квітня 2026 р. С. 298–300.

У дискусії взяли участь члени спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Голова ради: **Тетяна ДРАКОХРУСТ**, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії права та конституціоналізму Західноукраїнського національного університету.

Рецензент: **Андрій КОЛЕСНИКОВ**, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри теорії права та конституціоналізму Західноукраїнського національного університету. Зауваження, з яким погодився здобувач:

- У дисертації ґрунтовно проаналізовано конституційну реформу правосуддя 2016 року та утворення Верховного Суду (с. 27-28), а також Рішення Конституційного Суду України від 11 березня 2020 року № 4-р/2020 щодо неконституційності обмеження кількісного складу Верховного Суду (с. 90-91). Автор також слушно звертає увагу на рішення Європейського суду з прав людини щодо суддів колишнього Верховного Суду України, у яких встановлено

порушення принципу незмінюваності суддів у процесі реформи (с. 28). Водночас поза увагою дисертанта залишилося Рішення Конституційного Суду України від 18 лютого 2020 року № 2-р/2020, ухвалене за конституційним поданням Верховного Суду України, у якому визнано неконституційними положення Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо припинення Верховного Суду України та наголошено, що утворення Верховного Суду не може бути підставою для звільнення суддів Верховного Суду України.

Рецензент: **Назар ГДАНСЬКИЙ**, доктор філософії з права (PhD), старший викладач кафедри кримінального права та процесу Західноукраїнського національного університету. Зауваження, з яким погодився здобувач:

- Виявлена Європейським судом з прав людини проблема відсутності строків давності для дисциплінарних проваджень щодо суддів (підрозділ 2.1, с. 79) є, з процесуальної точки зору, доволі показовою: вона ставить питання про баланс між невідворотністю відповідальності та правовою визначеністю для самого судді. У авторських пропозиціях *de lege ferenda* (підрозділ 3.3) це питання окремо не відображене. Було б доцільно, щоб дисертант пояснив, чи вважає він за потрібне встановлення строків давності для дисциплінарних проваджень щодо суддів Верховного Суду, і якщо так – яким має бути орієнтовний строк.

Опонент: **Олександр МУЗИЧУК**, доктор юридичних наук, професор, проректор Харківського національного університету внутрішніх справ. Зауваження, з яким погодився здобувач:

- Авторська концепція «системної реформи правосуддя» (підрозділ 1.3, розвинута у розділі 3) обґрунтовано виділяє нормативну, інституційну та культурну складові реформи. Водночас культурна складова, на відміну від двох інших, не забезпечена в роботі системою вимірюваних показників чи індикаторів, за якими можна було б оцінити стан її реалізації. Було б доцільно, щоб дисертант окреслив, які саме емпіричні індикатори можуть слугувати для оцінювання прогресу культурної складової реформи.

Опонент: **Владислав ТЕРЕМЕЦЬКИЙ**, доктор юридичних наук, професор, завідувач сектору проблем реалізації господарського законодавства відділу проблем модернізації господарського права та законодавства Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Макутова Національної академії наук України». Зауваження, з яким погодився здобувач:

- Одним із напрямів удосконалення, обґрунтованих у підрозділі 3.3 дисертації є пропозиція щодо кодифікації законодавства про судоустрій у єдиному Судовому кодексі України (с. 182-199) як засобу подолання нормативної фрагментарності. Водночас у роботі не розкрито співвідношення такої кодифікації з чинними процесуальними кодексами (Цивільним процесуальним кодексом України, Господарським процесуальним кодексом України, Кодексом адміністративного судочинства України), зокрема чи охоплюватиме пропонований Судовий кодекс лише організаційні питання судоустрою, чи також процесуальні аспекти діяльності Верховного Суду. Уточнення предметних меж пропонованої кодифікації є важливим для оцінки її законодавчо-технічної реалізованості.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Лучці Арсену Юрійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Тетяна ДРАКОХРУСТ